

Waa'ee Heppataayitis B Gaaffilee Yeroo Baay'ee Gaafataman

Dhugaawwan ijoo

1. Namoonni dhukkuba Heppataayitis B qaban hedduun mallattoo tokkollee hin agarsiisan.
2. Giddu-galli To'annoo fi Ittisa Dhukkubaa (Centers for Disease Control and Prevention, CDC) nama umuriin isaa waggaa 18 fi isaa ol ta'e hundaaf qorannoon akka godhamu gorsa.
3. Dhukkubni Heppataayitis B dhiiga dhukkuba kanaan qabamee fi dhangala'oo qaamaa waliin tuttuqaa gochuudhaan kan daddarbuudha.
4. Talaalliin infekshinii heppataayitis B ittisuuf karaa hundarra gaarii ta'e dha.

Vaayirasiin heppataayitis B maali?

Heppataayitis B vaayirasii dhukkuba turuu namatti fidudha. Dhukkubni kun yeroo gabaabaa (vaayirasii haaraa) yookaan yeroo dheeraa (infekshinii yeroo dheeraa) ta'ee mul'achuu danda'a. Namoota muraasaaf vaayirasii Heppataayitis B yeroo gabaabaa (Hepatitis B Virus, HBV) ta'ee xumuramuu danda'a; garuu dhibeen yeroo gabaabaa tokko gara yeroo dheeraatti jijjiiramuu ni danda'a.

HBV yeroon hanguma deemu rakkoo fayyaa hamaa fiduu danda'a, kunis miidhaa kalee, kalee dadhabuu fi kaansarii kalee dabalatee.

Namoonni ga'eessonni haaraa HBV qabaman baay'een isaanii dhukkuba isaanii furuu danda'u. Garuu daa'immaniifi daa'imman xixiqqoo HBV qabaman carraan dhukkuba isaanii furuu xiqqaa waan ta'eef yeroo baay'ee infekshinii yeroo dheeraa fi umurii guutuuf turu ni qabaatu.

Mallattooleen HBV maal fa'i?

Namoonni baay'een mallattoo dhukkubaa hin argisiisan, garuu ammas dhukkuba kana

namoota birootti babal'isuu danda'u. Warri mallattoon dhukkuba kana mul'atu yeroo baay'ee torban muraasa ykn ji'oota jalqabaa dhukkuba kanaan qabaman keessatti ni mudata.

Mallattoolee dhukkubbii garaa, garaa kaasaa, garaachaa, ho'a qaamaa, dadhabbiin, fedhii nyaataa dhabuu, gogaan ykn ija keelloo (jaundice), fincaan diimaa fi sagaraa halluu suphee qabu ta'uu danda'a.

HBV nama irraa gara namatti akkamitti daddarba?

HBVn dhiiga dhukkuba kanaan qabame ykn dhangala'aa qaamaa waliin wal qunnamuudhaan daddarba. Kana jechuun namni tokko dhiigni ykn dhangala'aan qaamaa nama HBV qabu qaama isaa keessa seenudha.

- Yeroo ulfaa ykn da'umsaa warra irraa gara daa'imaatti.
- Walqunnamtiin saalaa of eeggannoo malee ykn hiriyoota hedduu waliin walqunnamtiin saalaa raawwachuun balaa kana ni dabala.
- Meeshaalee qoricha sammuu namaa hadoochu fayyadaman kanneen biroo kan akka siriinjii, suufii, fi nyaata bilcheessuu waliin qooddachuu.
- Karaaleen HBV yeroo baay'ee hin babal'anne meeshaalee dhuunfaa kanneen akka cirracha ykn buruushota ilkaan, miidhaan cirrachaa, fi dhaabbata hayyama qabuun alatti tattoo ykn bocuu kan dabalatudha.

Dhukkubni Heppataayitiis B kanneen armaan gadiitiin **hin** babal'atu:

- Nyaata ykn meeshaalee nyaataa waliif qooduun.
- Wal qunnamtii akka tasaa kan akka hammachuu, dhungachuu ykn harka wal qabachuu.

HBV akkamitti ittisuun danda'a?

HBV ittisuuf karaan hundarra gaarii ta'e talaallii fudhachuudha. Talaalliin HBV irraa nama eeguu fi bu'a qabeessa ta'e kan jiru yoo ta'u, talaalliin kan gorfamu:

- Daa'imman.
- Daa'imman talaallii hin fudhanne.
- Ga'eessota umuriin isaanii waggaa 19-59 ta'e.
- Ga'eessonni umuriin isaanii waggaa 60 fi isaa ol ta'e dhukkuba tiruu B'f carraa guddaa qabu.

Talaalliin bilisaa ykn gatii xiqqaa daa'immanii fi ga'eessota inshuraansii fayyaa hin qabneef ykn inshuraansii isaanii baasii talaallii hin haguugneef ni kennama. Odeeffannoo dabalataa waa'ee sagantaa Talaallii Daa'immanii Minnesota (Minnesota Vaccines for Children, MnVFC) fi sagantaa Talaallii Ga'eessota Inshuraansii Hin Qabne fi Inshuraansii Gadi Hin Qabne (Uninsured and Underinsured Adult Vaccine, UUAV) [Where to Get Vaccinated \(Eessatti Talaallii Ta'u arachuuf\)](http://www.health.state.mn.us/people/immunize/basics/vaxfinder.html) (www.health.state.mn.us/people/immunize/basics/vaxfinder.html) daawwadhaa.

Eenyuutu HBV qoratamuu qaba?

Namoonni ulfaa yeroo ulfaa ta'anii jiran HBV qoratamuu qabu. Qorannoon kun qorannoo antijeen fuula Heppaataayitis B (Hepatitis B surface Antigen, HBsAg) kan yeroo ulfaa ji'a sadii jalqabaa keessatti xumurame of keessaa qaba.

CDC nama umuriin isaa waggaa 18 fi isaa ol ta'e hundaaf HBV yeroo tokko akka qoratamu gorsa. Sakatta'iinsi kun paanaalii sadii fayyadamuun raawwatamuu qaba. Paanelli sadii HBsAg, farra antijeen fuula, Heppitaayitiis B (anti-HBs), fi farra antijeen hundee Heppitaayitiis B (total anti-HBc) of keessatti qabata.

- HBsAg: Qormaata qorannoo HBV. Namni tokko HBVn qabamuu isaa adda baasuuf kan ooludha.
- Anti-HBs: Qormaata ittisa HBV. Qormaata kana irratti bu'aan gaariin talaallii ykn infekshinii darbe irraa ittisa ta'uu agarsiisa.

- Total anti-HBc: Qormaata kana irratti bu'aan gaariin yoo argame infekshinii HBV ammaa ykn kan darbe agarsiisa.

Namoota sababoota balaa itti fufiinsa qaban qabaniif qorannoon idilee ni gorfama.

Namni HBV qabu maal daangeessuu qaba ykn maal irraa fagaachuu qaba?

Namoonni HBV qaban alkoolii dhuguu irraa fagaachuu ykn daangeessuu qabu. Qorichootni tokko tokko kaleedhaaf summii ta'uu waan danda'aniif, qoricha ajaja ogeessa fayyaatiin ykn qoricha ajaja ogeessa fayyaa malee bitamu kamiyyuu fudhachuu dura ogeessa fayyaa ilaaluun barbaachisaa dha.

Wal'aansi HBV jiraa?

Qorichi HBV hin jiru. Garuu wal'aansi farra vaayirasii fi hordoffiin idilee ogeessa fayyaatiin godhamu dheerinaafi qulqullina umurii namoota HBV waliin jiraataniif fooyessuu danda'a.

Namni HBV qabu dhiiga, pilaasmaa ykn qaama arjoomuu danda'aa?

Lakki, namoonni dhukkuba HBV amma ykn kanaan dura qaban dhiiga, pilaasmaa ykn qaamolee arjoomuu hin danda'an.

Minnesota Department of Health
PO Box 64975
St. Paul, MN 55164-0975
651-201-5414
www.health.state.mn.us/hepatitis

03/20/2025

Odeeffannoo kana bifa adda ta'een argachuuf, bilbila: 651-201-5414.